

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 21ης Ιουνίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 650/2012 – Άρθρο 4 – Γενική διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων κράτους μέλους για την εκδίκαση της υποθέσεως κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της – Εθνική κανονιστική ρύθμιση που διέπει τη διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων – Ευρωπαϊκό κληρονομητήριο»

Στην υπόθεση C-20/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Kammergericht Berlin (εφετείο Βερολίνου, Γερμανία) με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Ιανουαρίου 2017, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε ο

Vincent Pierre Oberle

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič, πρόεδρο τμήματος, A. Tizzano, Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του δευτέρου τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια), A. Prechal και E. Jarašiusnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: V. Giacobbo-Peyronnel, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 23ης Νοεμβρίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Hellmann, T. Henze και E. Lanckenau,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. Armoët,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους B. Majczyna και M. Nowak, καθώς και από την S. Żyrek,
- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και M. Figueiredo, καθώς και από την M. Carvalho,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin και την M. Heller,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ 2012, L 201, σ. 107).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας που κίνησε ο Vincent Pierre Oberle ενώπιον του Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείου Schöneberg, Γερμανία) για τη χορήγηση εθνικού κληρονομητηρίου κατόπιν του θανάτου του γαλλικής ιθαγένειας πατέρα του, ο οποίος είχε τελευταία συνήθη διαμονή στη Γαλλία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 7 έως 9, 27, 32, 34, 59 και 67 του κανονισμού 650/2012 έχουν ως εξής:
 - «(7) Θα πρέπει να διευκολυνθεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω της εξάλειψης των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σήμερα δυσκολίες στην προσπάθειά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο μιας κληρονομικής διαδοχής που έχει διασυννοριακές επιπτώσεις. Στον ευρωπαϊκό χώρο δικαιοσύνης, οι πολίτες θα πρέπει να μπορούν να οργανώσουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή. Θα πρέπει να κατοχυρώνονται με αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα των κληρονόμων και των κληροδόχων, των άλλων οικείων προσώπων που σχετίζονται με τον θανόντα, καθώς και των κληρονομικών δανειστών.
 - (8) Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, θα πρέπει να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων, δημόσιων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών, καθώς και σχετικά με το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο.
 - (9) Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καλύπτει όλα τα θέματα αστικού δικαίου που άπτονται μιας κληρονομικής διαδοχής, δηλαδή όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης κυριότητας αιτία θανάτου, περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, είτε μέσω ηθελημένης πράξης μεταβίβασης, δυνάμει διατάξεως τελευταίας βουλήσεως, είτε μέσω μεταβίβασης με εξ αδιαθέτου διαδοχή.
- [...]
- (27) Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να εξασφαλιστεί ότι η αρχή που επιλαμβάνεται της κληρονομικής διαδοχής θα εφαρμόζει, ως επί το πλείστον, το δικό της δίκαιο. [...]

[...]

(32) Για λόγους διευκόλυνσης των κληρονόμων και κληροδόχων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο εξετάζεται ή πρόκειται να εξεταστεί η κληρονομική διαδοχή, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε οποιονδήποτε έχει δικαίωμα δυνάμει του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου να προβαίνει σε δήλωση περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή νόμιμης μοίρας ή περί του περιορισμού της ευθύνης του για τα χρέη της κληρονομιάς, να προβαίνει σε τέτοιες δηλώσεις με τον τύπο που προβλέπει εν προκειμένω το δίκαιο του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής του ενώπιον των δικαστηρίων του εν λόγω κράτους μέλους. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τη δυνατότητα να γίνονται οι δηλώσεις αυτές ενώπιον άλλων αρχών του εν λόγω κράτους μέλους που είναι αρμόδιες να δέχονται δηλώσεις δυνάμει του εθνικού δικαίου. Τα πρόσωπα που επιλέγουν να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα να προβούν σε δηλώσεις στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής τους θα πρέπει να ενημερώνουν τα ίδια το δικαστήριο ή την αρχή που επιλαμβάνεται ή θα επιληφθεί της διαδοχής σχετικά με την ύπαρξη αυτών των δηλώσεων, εντός οποιασδήποτε προθεσμίας προβλέπεται από το εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή δίκαιο.

[...]

(34) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.

[...]

(59) Υπό το φως του γενικού στόχου του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, ανεξάρτητα από το κατά πόσον αυτές οι αποφάσεις εκδόθηκαν με την αμφισβητούμενη ή την εκούσια δικαιοδοσία, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.

[...]

(67) Η γρήγορη, ομαλή και αποτελεσματική διεύθυνση των διαδοχών με διασυνοριακές επιπτώσεις εντός της Ένωσης προϋποθέτει ότι οι κληρονόμοι, οι κληροδόχοι, οι εκτελεστές διαθήκης και οι διαχειριστές της κληρονομιαίας περιουσίας θα πρέπει να μπορούν να αποδείξουν ευχερώς την ιδιότητα ή/και τα δικαιώματα και τις εξουσίες τους σε άλλο κράτος μέλος, π.χ. στο κράτος μέλος στο οποίο υπάρχει κληρονομιαία περιουσία. Για να μπορούν να το πράξουν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει τη δημιουργία ενός ενιαίου πιστοποιητικού, του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου [...] που θα εκδίδεται προς χρήση σε άλλο κράτος μέλος. Με σκοπό την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, το κληρονομητήριο δεν θα πρέπει να αντικαθιστά εσωτερικά έγγραφα που τυχόν υφίστανται για παρόμοιους σκοπούς στα κράτη μέλη.»

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις κληρονομικές διαδοχές. Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.»

5 Στο άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού απαριθμούνται οι εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του.

6 Το άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων κληρονομικής διαδοχής.»

7 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία α' και ζ', του κανονισμού 650/2012 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

α) ως “κληρονομική διαδοχή” νοείται η διαδοχή στην κληρονομία θανόντος και καλύπτει όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης αιτία θανάτου περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, είτε πρόκειται για εκούσια μεταβίβαση δυνάμει διατάξεως τελευταίας βούλησης είτε για μεταβίβαση μέσω εξ αδιαθέτου διαδοχής·

[...]

ζ) ως “απόφαση” νοείται κάθε απόφαση σε υπόθεση διαδοχής αιτία θανάτου που εκδόθηκε από δικαστήριο κράτους μέλους, όποια κι αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση για τον προσδιορισμό από το γραμματέα των δικαστικών εξόδων ή δαπανών·

[...]».

8 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού ορίζει την έννοια «δικαστήριο» ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με τον όρο “δικαστήριο” νοούνται οποιαδήποτε δικαστική αρχή και όλες οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου με αρμοδιότητα σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή ενεργούν κατ' ανάθεση εξουσίας από δικαστική αρχή ή υπό τον έλεγχο δικαστικής αρχής, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου προσφέρουν τα ίδια δικονομικά εχέγγυα όσον αφορά την αμεροληψία και το δικαίωμα ακρόασης όλων των μερών και ότι οι αποφάσεις τους, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται:

α) μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο άσκησης ενδίκου μέσου ή επανεξέτασης από δικαστική αρχή, και

β) έχουν ανάλογη ισχύ και αποτέλεσμα με απόφαση δικαστικής αρχής για το ίδιο θέμα.»

9 Το κεφάλαιο II του εν λόγω κανονισμού επιγράφεται «Διεθνής δικαιοδοσία». Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 4, 13 και 15.

10 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Γενική διεθνής δικαιοδοσία», προβλέπει τα εξής:

«Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο θανών είχε τη συνήθη διαμονή του κατά το χρόνο του θανάτου έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της.»

11 Το άρθρο 13 του κανονισμού 650/2012 ορίζει τα εξής:

«Εκτός από το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάζει υπόθεση κληρονομικής διαδοχής σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, τα δικαστήρια του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής κάθε προσώπου, το οποίο, δυνάμει του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου, δύναται να προβεί ενώπιον δικαστηρίου σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή νόμιμης

μοίρας ή σε δήλωση που αποσκοπεί στον περιορισμό της ευθύνης του οικείου προσώπου όσον αφορά το παθητικό της κληρονομιαίας περιουσίας, έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την παραλαβή των δηλώσεων αυτών εφόσον, σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους, οι δηλώσεις αυτές μπορούν να υποβληθούν ενώπιον δικαστηρίου.»

12 Το άρθρο 15 του κανονισμού αυτού έχει ως εξής:

«Το δικαστήριο κράτους μέλους που επιλαμβάνεται υποθέσεως κληρονομικής διαδοχής για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού κηρύσσει αυτεπάγγελτα εαυτό αναρμόδιο.»

13 Το άρθρο 21, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης διάταξης του παρόντος κανονισμού, για το σύνολο της κληρονομίας είναι εφαρμοστέο το δίκαιο του κράτους στο οποίο ο θανών είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο του θανάτου.»

14 Το άρθρο 23, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Το δίκαιο που προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 ή το άρθρο 22 διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής.»

15 Το άρθρο 62, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 650/2012 ορίζει τα ακόλουθα:

«2. Η χρήση του [ευρωπαϊκού] κληρονομητηρίου δεν είναι υποχρεωτική.

3. Το [ευρωπαϊκό] κληρονομητήριο δεν υποκαθιστά εσωτερικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται για παρόμοιους σκοπούς στα κράτη μέλη. Ωστόσο, άπαξ και εκδόθηκε για να χρησιμοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος, το [ευρωπαϊκό] κληρονομητήριο παράγει τα αποτελέσματα που αναφέρονται στο άρθρο 69 και στο κράτος μέλος του οποίου οι αρχές το εξέδωσαν δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.»

16 Το άρθρο 64 του κανονισμού αυτού προβλέπει τα εξής:

«Το [ευρωπαϊκό] κληρονομητήριο εκδίδεται στο κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4, 7, 10 ή 11. [...]»

Το γερμανικό δίκαιο

17 Το άρθρο 105 του Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (νόμου περί διαδικασίας σε οικογενειακές υποθέσεις και υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, στο εξής: FamFG), όπως ίσχυε στις 17 Δεκεμβρίου 2008 (BGBl. 2008 I, σ. 2586), ορίζει τα εξής:

«Στις λοιπές διαδικασίες που προβλέπει ο παρών νόμος, τα γερμανικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, εφόσον κατά τόπον αρμόδιο είναι γερμανικό δικαστήριο.»

18 Η κατά τόπον αρμοδιότητα στις διαφορές που αφορούν την κληρονομική διαδοχή καθορίζεται στο άρθρο 343 του FamFG, όπως τροποποιήθηκε με τον Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (νόμο για το

κληρονομικό διεθνές δίκαιο και για την τροποποίηση των διατάξεων περί κληρονομητηρίου, καθώς και για την τροποποίηση άλλων διατάξεων), της 29ης Ιουνίου 2015 (BGBl. 2015 I, σ. 1042), το οποίο άρχισε να ισχύει στις 17 Αυγούστου 2015, ως εξής:

«1. Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο του θανάτου του.

2. Εάν ο κληρονομούμενος, κατά τον χρόνο του θανάτου του δεν είχε συνήθη διαμονή στην ημεδαπή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε την τελευταία συνήθη διαμονή του στην ημεδαπή.

3. Σε περίπτωση που δεν θεμελιώνεται αρμοδιότητα δυνάμει των παραγράφων 1 και 2, αρμόδιο είναι το [Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείο Schöneberg)] στο Βερολίνο, εάν ο κληρονομούμενος ήταν Γερμανός υπήκοος ή υπάρχουν αντικείμενα της κληρονομιάς στην ημεδαπή.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 19 Ο Adrien Théodore Oberle (στο εξής: κληρονομούμενος), Γάλλος υπήκοος, με τελευταία συνήθη διαμονή στη Γαλλία, απεβίωσε αδιάθετος στις 28 Νοεμβρίου 2015. Ο κληρονομούμενος, του οποίου η σύζυγος είχε προαποβιώσει, άφησε εν ζωή δύο γιους, τον Vincent Pierre (στο εξής: V. P. Oberle) και τον αδελφό του. Η κληρονομιά περιουσία βρίσκεται στη Γαλλία και στη Γερμανία.
- 20 Το tribunal d'instance de Saint-Avold (πρωτοδικείο Saint-Avold, Γαλλία) εξέδωσε, στις 8 Μαρτίου 2016, κατόπιν αιτήσεως του V. P. Oberle, εθνικό κληρονομητήριο το οποίο πιστοποιεί ότι ο V. P. Oberle και ο αδελφός του είναι κληρονόμοι, έκαστος κατά το ήμισυ, της κληρονομιάς περιουσίας.
- 21 Ο V. P. Oberle ζήτησε από το Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείο Schöneberg) την έκδοση κληρονομητηρίου με αντικείμενο μόνον το ευρισκόμενο στη Γερμανία τμήμα της κληρονομιάς περιουσίας, στο οποίο να αναγράφεται ότι, σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, ο ίδιος και ο αδελφός του κληρονόμησαν, έκαστος κατά το ήμισυ, τα περιουσιακά στοιχεία του κληρονομούμενου.
- 22 Αφού ερεύνησε τη διεθνή δικαιοδοσία του, σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού 650/2012, το Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείο Schöneberg) έκρινε, με αποφάσεις της 17ης Νοεμβρίου και της 28ης Νοεμβρίου 2016, ότι στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας όσον αφορά την ως άνω αίτηση, εκτιμώντας ότι οι διατάξεις του άρθρου 105 και του άρθρου 343, παράγραφος 3, του FamFG δεν μπορούν να εφαρμοστούν για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας, διότι άλλως θα παραβιαζόταν το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 κατά το οποίο διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο κληρονομούμενος είχε την τελευταία συνήθη διαμονή του.
- 23 Ο V. P. Oberle προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Kammergericht Berlin (εφετείου Βερολίνου, Γερμανία).
- 24 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείο Schöneberg) έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδώσει το κληρονομητήριο με περιορισμένο αντικείμενο που ζήτησε ο V. P. Oberle, λόγω της υπάρξεως αντικειμένων της κληρονομιάς περιουσίας στο γερμανικό έδαφος, σύμφωνα με την προϋπόθεση του άρθρου 343, παράγραφος 3, του FamFG.

- 25 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν προκύπτει σαφώς ότι ο νομοθέτης της Ένωσης είχε την πρόθεση, με τις διατάξεις του κεφαλαίου II του κανονισμού 650/2012, να ρυθμίσει αποκλειστικά τη διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων, όπως το έπραξε, με το άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, για τη διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά την έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.
- 26 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, αν γινόταν δεκτό ότι η διεθνής δικαιοδοσία για την έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου ρυθμίζεται από τις διατάξεις του κεφαλαίου II του κανονισμού 650/2012, θα ήταν περιττή η θέσπιση, εκ μέρους του νομοθέτη, ειδικής διατάξεως για το ζήτημα αυτό, ήτοι του άρθρου 64, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, αν ο νομοθέτης της Ένωσης, εκτός από τη διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου, ήθελε να ρυθμίσει και τη διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων, θα είχε μεριμνήσει ώστε να περιληφθεί στον κανονισμό διάταξη για τα εθνικά κληρονομητήρια ανάλογη με εκείνη του άρθρου 64, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
- 27 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το Amtsgericht Schöneberg (ειρηνοδικείο Schöneberg) έκρινε εσφαλμένα ότι εφαρμόζεται εν προκειμένω ο κανόνας του άρθρου 4 του κανονισμού 650/2012. Ειδικότερα, κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, η γενική διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο κληρονομούμενος είχε τη συνήθη διαμονή του «να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της», υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως, αφορά μόνο την έκδοση αποφάσεων δικαιοδοτικού χαρακτήρα, ενώ το εθνικό κληρονομητήριο δεν είναι τέτοια απόφαση. Συγκεκριμένα, τα κληρονομητήρια αυτό εκδίδεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και η απόφαση για τη χορήγησή του περιέχει μόνο διαπιστώσεις σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά και, άρα, δεν δύναται να αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.
- 28 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Kammergericht (εφετείο Βερολίνου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 4 του κανονισμού [650/2012] την έννοια ότι με αυτό καθορίζεται επίσης η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία για την έκδοση από τα κράτη μέλη των εθνικών κληρονομητηρίων που δεν αντικαθίστανται από το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο (βλ. άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 650/2012) με αποτέλεσμα τυχόν αποκλίνουσες εθνικές νομοθετικές διατάξεις όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων –όπως, για παράδειγμα, στη Γερμανία το άρθρο 105 του [FamFG]– να καθίστανται ανίσχυρες ως αντίθετες προς υπέρτερης ισχύος κανόνες του δικαίου της Ένωσης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 29 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει ότι, ακόμη και αν ο κληρονομούμενος δεν είχε, κατά τον χρόνο του θανάτου του, τη συνήθη διαμονή του στο κράτος μέλος αυτό, τα δικαστήριά του έχουν εντούτοις διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικού κληρονομητηρίου σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις, εφόσον στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους βρίσκονται αντικείμενα της κληρονομίας ή ο κληρονομούμενος είχε την ιθαγένεια του ίδιου κράτους μέλους.
- 30 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 650/2012 εφαρμόζεται, κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με την αιτιολογική του σκέψη 9, σε όλα τα ζητήματα αστικού δικαίου που άπτονται μιας κληρονομικής διαδοχής, εξαιρουμένων των φορολογικών, τελωνειακών και διοικητικών ζητημάτων. Στο άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού απαριθμούνται οι εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονται ούτε τα εθνικά κληρονομητήρια ούτε οι σχετικές με αυτά διαδικασίες.

- 31 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 650/2012 διευκρινίζει ότι ο όρος «κληρονομική διαδοχή» καλύπτει «όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης αιτία θανάτου περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, είτε πρόκειται για εκούσια μεταβίβαση δυνάμει διατάξεως τελευταίας βούλησης είτε για μεταβίβαση μέσω εξ αδιαθέτου διαδοχής».
- 32 Εξάλλου, ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 67. Αυτό ισχύει εν προκειμένω, δεδομένου ότι η κληρονομιαία περιουσία περιλαμβάνει αντικείμενα ευρισκόμενα σε πλείονα κράτη μέλη.
- 33 Όσον αφορά, ειδικότερα, το ζήτημα αν το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 καθορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών όσον αφορά τη χορήγηση εθνικών κληρονομητηρίων, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι διατάξεις περί των κανόνων δικαιοδοσίας, κατά το μέτρο που δεν περιέχουν ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου τους, πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο σε ολόκληρη την Ένωση, με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα τους, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία κανονιστική ρύθμιση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Sanders και Huber, C-400/13 και C-408/13, EU:C:2014:2461, σκέψη 24, καθώς και της 1ης Μαρτίου 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, σκέψη 32).
- 34 Σύμφωνα με το γράμμα του, το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 προβλέπει ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο κληρονομούμενος είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο του θανάτου του έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της.
- 35 Ως προς το ζήτημα αυτό, διευκρινίζεται ότι, μολονότι από το γράμμα της διατάξεως αυτής ουδόλως προκύπτει ότι η εφαρμογή του γενικού κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας τον οποίο προβλέπει το άρθρο αυτό προϋποθέτει κληρονομική διαδοχή στην οποία εμπλέκονται πλείονα κράτη μέλη, εντούτοις ο κανόνας αυτός στηρίζεται στην ύπαρξη κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις.
- 36 Επιπλέον, από τον τίτλο του άρθρου 4 του κανονισμού 650/2012 προκύπτει ότι η διάταξη αυτή διέπει τη γενική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών, ενώ η εσωτερική κατανομή αρμοδιότητας καθορίζεται βάσει των εθνικών κανόνων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού.
- 37 Από το γράμμα του εν λόγω άρθρου 4 προκύπτει ότι ο εκεί προβλεπόμενος κανόνας περί γενικής διεθνούς δικαιοδοσίας αφορά «την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της», όπερ υποδηλώνει, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 67 των προτάσεών του, ότι θα πρέπει να εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, σε όλες τις διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών οι οποίες έχουν ως αντικείμενο κληρονομική διαδοχή.
- 38 Όσον αφορά την ερμηνεία του ρήματος «εκδικάσουν» στην ίδια ως άνω διάταξη, πρέπει να εξεταστεί αν ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε κατ' αυτόν τον τρόπο να αναφερθεί μόνο στις αποφάσεις τις οποίες εκδίδουν τα εθνικά δικαστήρια ασκώντας τη δικαιοδοτική τους λειτουργία. Εν προκειμένω, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι τα εθνικά κληρονομητήρια εκδίδονται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και ότι οι αποφάσεις για τη χορήγησή τους περιέχουν μόνο διαπιστώσεις σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά και δεν περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο δυνάμενο να αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.

- 39 Ως προς το ζήτημα αυτό, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 64 των προτάσεών του, η έννοια «δικαστήριο» στο άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, δεν παρέχει ενδείξεις ως προς το περιεχόμενο του ρήματος «εκδικάσουν».
- 40 Διαπιστώνεται συνεπώς ότι από μόνο το γράμμα του άρθρου 4 του κανονισμού 650/2012 δεν μπορεί να διαπιστωθεί αν η φύση της διαδικασίας ως αμφισβητούμενης ή ως εκούσιας δικαιοδοσίας επηρεάζει τη δυνατότητα εφαρμογής του προβλεπόμενου στη διάταξη αυτή κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας και αν με τη χρήση του ρήματος «εκδικάσουν» στη διάταξη αυτή πρέπει να νοείται η έκδοση αποφάσεως αποκλειστικώς δικαιοδοτικού χαρακτήρα. Συνεπώς, η γραμματική ερμηνεία της διατάξεως αυτής δεν επιλύει το ζήτημα αν διαδικασία χορηγήσεως εθνικού κληρονομητηρίου, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, εμπίπτει στο εν λόγω άρθρο 4.
- 41 Όσον αφορά την ανάλυση του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω διάταξη, από το άρθρο 13 του κανονισμού 650/2012 προκύπτει ότι, εκτός από το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν, τα δικαστήρια του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής κάθε προσώπου το οποίο, δυνάμει του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου, δύναται να προβεί ενώπιον δικαστηρίου σε δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή νόμιμης μοίρας ή σε δήλωση που αποσκοπεί στον περιορισμό της ευθύνης του οικείου προσώπου όσον αφορά το παθητικό της κληρονομιάς περιουσίας έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την παραλαβή των δηλώσεων αυτών.
- 42 Συνεπώς, το ως άνω άρθρο 13, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 650/2012, σκοπό έχει, παρεκκλίνοντας από τους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 4 έως 11 του κανονισμού αυτού, να διευκολύνει τις ενέργειες των κληρονόμων και των κληροδόχων. Κατά συνέπεια, τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της δυνάμει του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού έχουν κατ' αρχήν διεθνή δικαιοδοσία για την παραλαβή των δηλώσεων σχετικά με την κληρονομία. Επομένως, ο προβλεπόμενος στο ως άνω άρθρο 4 κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας καλύπτει επίσης και τις διαδικασίες που δεν οδηγούν στην έκδοση αποφάσεως δικαιοδοτικού χαρακτήρα.
- 43 Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από την αιτιολογική σκέψη 59 του κανονισμού 650/2012, από την οποία προκύπτει ότι οι διατάξεις του κανονισμού αυτού εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν οι αποφάσεις σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις εκδόθηκαν με τη διαδικασία της αμφισβητούμενης ή της εκούσιας δικαιοδοσίας.
- 44 Ως εκ τούτου, το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 καθορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν μέτρα σχετικά με την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της, όπως μεταξύ άλλων η έκδοση εθνικού κληρονομητηρίου, ανεξαρτήτως της φύσεως της διαδικασίας ως αμφισβητούμενης ή εκούσιας δικαιοδοσίας.
- 45 Η ερμηνεία αυτή δεν αναιρείται από το άρθρο 64 του κανονισμού 650/2012, κατά το μέτρο που αυτό προβλέπει ότι το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο εκδίδεται στο κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4, 7, 10 ή 11 του ίδιου κανονισμού.
- 46 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 90 των προτάσεών του, το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, το οποίο καθιερώθηκε με τον κανονισμό 650/2012, διέπεται από αυτοτελές νομικό καθεστώς το οποίο θεσπίζεται με τις διατάξεις του κεφαλαίου VI του κανονισμού αυτού. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 64 του εν λόγω κανονισμού έχει ως σκοπό να αποσαφηνίσει ότι αρμοδιότητα για την έκδοση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου έχουν τόσο τα δικαστήρια όσο και ορισμένες άλλες αρχές, διευκρινίζοντας όμως, με παραπομπή στα άρθρα 4, 7, 10 και 11, του ίδιου κανονισμού, σε ποιο κράτος μέλος πρέπει να εκδοθεί το κληρονομητήριο αυτό.

- 47 Εξάλλου, διευκρινίζεται ότι, κατά το άρθρο 62, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 650/2012, η χρήση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου δεν είναι υποχρεωτική και το κληρονομητήριο αυτό δεν υποκαθιστά εσωτερικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται για παρόμοιους σκοπούς στα κράτη μέλη, όπως τα εθνικά κληρονομητήρια.
- 48 Υπό τις συνθήκες αυτές, το άρθρο 64 του κανονισμού 650/2012 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εξαιρεί τα εθνικά κληρονομητήρια από το πεδίο εφαρμογής του κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού.
- 49 Όσον αφορά τους σκοπούς που επιδιώκονται με τον κανονισμό 650/2012, από τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8 προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός σκοπό έχει, μεταξύ άλλων, να διευκολύνει τους κληρονόμους και κληροδόχους, τα άλλα οικεία πρόσωπα του κληρονομούμενου, καθώς και τους δανειστές της κληρονομιάς στην άσκηση των δικαιωμάτων τους στο πλαίσιο μιας κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις, καθώς επίσης και να παρέχει στους πολίτες της Ένωσης τη δυνατότητα να οργανώσουν την κληρονομική τους διαδοχή.
- 50 Υπό το ίδιο πρίσμα, στην αιτιολογική σκέψη 27 του κανονισμού 650/2012 επισημαίνεται ότι οι κανόνες του κανονισμού έχουν σχεδιαστεί ώστε να εξασφαλιστεί ότι η αρχή που επιλαμβάνεται της κληρονομικής διαδοχής θα εφαρμόζει, ως επί το πλείστον, το δικό της δίκαιο.
- 51 Ως προς το ζήτημα αυτό, το άρθρο 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012 το οποίο αφορά τον γενικό κανόνα περί εφαρμοστέου δικαίου, καθώς και το άρθρο 4 το οποίο αφορά τη γενική διεθνή δικαιοδοσία των κρατών μελών, αναφέρονται, αμφότερα, στο κριτήριο της συνήθους διαμονής του κληρονομούμενου κατά τον χρόνο του θανάτου του.
- 52 Πλην όμως, η εφαρμογή του εθνικού δικαίου για τον καθορισμό της γενικής διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων των κρατών μελών για την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων θα αντέβαινε στον σκοπό διασφάλισης της συνοχής μεταξύ των διατάξεων για τη διεθνή δικαιοδοσία και των διατάξεων για το εφαρμοστέο δίκαιο, ο οποίος διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 27 του κανονισμού 650/2012.
- 53 Επιπλέον, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό του ως άνω κανονισμού, ο οποίος εξαγγέλλεται στην αιτιολογική του σκέψη 59 και συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, στην αιτιολογική σκέψη 34 του εν λόγω κανονισμού επισημαίνεται ότι ο κανονισμός αυτός αποσκοπεί στην αποτροπή της εκδόσεως ασυμβίβαστων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη.
- 54 Ο σκοπός αυτός συναρτάται με την αρχή της ενότητας της κληρονομιάς, η οποία εξειδικεύεται μεταξύ άλλων στο άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012, το οποίο διευκρινίζει ότι το εφαρμοστέο δίκαιο δυνάμει του κανονισμού αυτού διέπει «το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής».
- 55 Όμως, στην ως άνω αρχή της ενότητας της κληρονομιάς στηρίζεται επίσης και ο κανόνας του άρθρου 4 του κανονισμού 650/2012, καθόσον και στο άρθρο αυτό διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω κανόνας καθορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών να εκδικάσουν «την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της».
- 56 Όπως υπενθύμισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 109 και 110 των προτάσεών του, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού 650/2012 η οποία θα συνεπαγόταν κατάτμηση της κληρονομιάς δεν συμβιβάζεται προς τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, σκέψη 57). Πράγματι, δεδομένου ότι ένας από τους σκοπούς αυτούς συνίσταται στη θέσπιση ενιαίου καθεστώτος για τις κληρονομικές διαδοχές που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, η υλοποίηση του σκοπού αυτού προϋποθέτει την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών όσον αφορά τόσο την αμφισβητούμενη όσο και την εκούσια δικαιοδοσία.

- 57 Η ερμηνεία του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού σύμφωνα με την οποία η διάταξη αυτή καθορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών όσον αφορά τις διαδικασίες εκδόσεως των εθνικών κληρονομητηρίων συμβάλλει, προς το συμφέρον την ορθής απονομής της δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, στην επίτευξη του σκοπού αυτού, περιορίζοντας το ενδεχόμενο διεξαγωγής παράλληλων διαδικασιών ενώπιον των δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών και αποτρέποντας τις αντιφάσεις που θα μπορούσαν να προκύψουν από τις διαδικασίες αυτές.
- 58 Αντιθέτως, η υλοποίηση των σκοπών του κανονισμού 650/2012 θα διακυβευόταν αν, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, γινόταν δεκτό ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου II του κανονισμού αυτού, και ιδίως το άρθρο 4, έχουν την έννοια ότι δεν καθορίζουν τη διεθνή δικαιοδοσία των κρατών μελών όσον αφορά τις διαδικασίες σχετικά με την έκδοση εθνικών κληρονομητηρίων.
- 59 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 650/2012 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία προβλέπει ότι, ακόμη και αν ο κληρονομούμενος δεν είχε, κατά τον χρόνο του θανάτου του, τη συνήθη διαμονή του στο κράτος μέλος αυτό, τα δικαστήριά του έχουν εντούτοις διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικού κληρονομητηρίου σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις, όταν στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους βρίσκονται αντικείμενα της κληρονομίας ή ο κληρονομούμενος είχε την ιθαγένεια του ίδιου κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 60 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόδισης που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία προβλέπει ότι, ακόμη και αν ο κληρονομούμενος δεν είχε, κατά τον χρόνο του θανάτου του, τη συνήθη διαμονή του στο κράτος μέλος αυτό, τα δικαστήριά του έχουν εντούτοις διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση εθνικού κληρονομητηρίου σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής με διασυνοριακές επιπτώσεις, όταν στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους βρίσκονται αντικείμενα της κληρονομίας ή ο κληρονομούμενος είχε την ιθαγένεια του ίδιου κράτους μέλους.

(υπογραφές)